

Kdo je bila »Črna vdova«?

4. del

Janez Črnej, foto: arhiv Demokracije

Ivana Kresnika so našli kot dojenčka v obcestnem jarku ob Ljubljanski cesti v Celju. Starši so bili odpeljani in umorjeni. Pripeljali so ga v celjsko porodnišnico, kjer so mu določili datum rojstva ter mu dali ime in priimek.

Vso tragičnost zaukazanih življenj, otrok pobitih staršev, dojameš šele pri preučevanju njihovih usod, kot so jim jih vsilili in programirali komunistični zmagovalci, ki so si te otroke lastili kot udomačene živali.

Bogata družina Janič iz Žalca je imela tri sinove. Očeta in mamo so pobili, otroke so strpali najprej k Petričku, nato v Štigerjevo vilo v Celju. Od tam so najmlajšega oddali nekim znancem staršev, druga dva po zaprtju Štigerjeve vile v Vzgojni zavod Šmarje pri Jelšah, od tam pa v pekovski uk in rudarsko šolo v Velenje. Najmlajšega so dali v uk za električarja. Otroke premožnih meščanov, ki so imeli trgovine, pekarno in veliko posestvo, je bilo treba prevzgojiti v poslušne in revne proletarce.

Ditrich Janič, srednji po starosti od treh bratov, mi je prinesel na dom knjigo Ivana Otta *Ukradeno otroštvo*. Iz knjige sem prvič razbral zločinsko izživljanje komunistov nad otroki pobitih staršev. Prav tako sem dojel, kako uspešno je celjska partizanska oblast s svojimi ustanovami prikrivala svoje zločinske dejavnosti.

So jih zaplinili? Ditrich mi je ob drugem obisku zaupal svojo moro, ki ga obremenjuje, odkar je zapustil zavetišče v Štigerjevi vili. Njegov spomin na otroške sotrpine, od katerih so ostali samo kupi čevljev in oblek, se mu ponavlja. Njegova domneva, da so jih takrat zaplinili, postaja glede na opisano ravnanje partizanov z otroki na Teharjah in v

Hrastniku čedalje bolj utemeljena. Breme njegovega spomina lahko primerjamo z doživetjem O. L. iz teharskega taborišča s partizanskimi škornji in »Gassom«. (Njegovo doživetje iz Štigerjeve vile sem že opisal v *Demokraciji*, 13. novembra 2003, sam pa ga je ustno opisal ob predstavitvi knjige *Ukradeno otroštvo* Ivana Otta v dvorani Doma Sv. Jožefa v Celju.)

Zanimiv je spomin najstarejšega brata Rudija na rudarsko življenje v Velenju.

Glavni računovodja rudnika Velenje Kuzmin (klicali so ga Koki) ga je med rudarji poiskal za partnerja pri igranju taroka. Vsake toliko časa je Kuzmin zbral svojo kvartopirsko skupino, jo naložil v avto in jo odpeljal domov v Celje na Miklavški hrib, v

nekdanjo hišo Franca Leskoška - Luke, ki sta jo zdaj imela z ženo. Tu so ostali vedno dva dni in eno noč. Pili so viski in kar je kdo hotel. Prav tako so tudi dobro jedli. Za dvodnevno odsotnost z dela so dobili dnevnice in plačo.

Skrivnostna žena Cveta Ves čas jim je stregla in z njimi veliko pila Kuzminova žena Cveta. Rudiju se je zdela znana, a ni vedel od kod. Šele v pogovoru z bratom Ditrichom in menoj sta ugotovila, da bi lahko bila »Črna vdova« s škornji in vojaškim pasom, ki jo je Ivan Ott opisal v svoji knjigi. Po drugih pričevanjih bi lahko ▶

Teharje. Desno nad spomenikom naj bi bilo otroško grobišče.

► bila »Črna vdova« tudi Vilma Štucin, direktorica vrtca iz Malgajeve ulice v Celju. Njen mož je bil uslužbenec na celjskem no-tranem odseku. Problem točnih ugotovitev resnice pri Petričku je v tem, da ni nobenih dokumen-tov, otroci so bili majhni, starše so jim ubili, komunistični del osebja pa zadržali molči.

Gospa Cveta je bila od Kuzmina starejša več kod 15 let. Prej je bila žena gospoda Razpotnika, dipl. inž. iz Cinkarne, ki je vodil leta 1972 zemljiska dela pri gradi-tvi druge zemeljske pregrade za mokre cinkarniške odpadke na Teharjah. Takrat je dal iz vzhodne vzpetine nad nekdanjim tabori-ščem poriniti dve veliki grobišči – z otroškimi kostmi vred (Kreže-tov opis pokopa dvajsetih otrok) – v predel pregrade nad sedanjim spomenikom, v zahodni del pre-grade pa vsa grobišča s pobočja »farovške hoste«, skupaj z velikim kupom kosti, te so nabrali otroci po preorani zemlji, ki se je na-hajal pod kmetom Kopitarjem. Tako so z buldožerji dokončno uničili velik del teharskih grobišč.

Kraj, kjer je nekoč stala Štigerjeva vila

Skrivnost Leskoškove vile

Kuzmina sta v svoji, za Celjane »Le-skoškovi vili«, imela okoli 400 raznih vrst ptičev in od 10 do 15 psov, različnih križancev. To vem zato, ker sta me večkrat klicala, da sem jih šel zdraviti. Dva psa sta prebolela živčno kugo in sta imela tipične epileptične napa-de. Za take primere smo takrat živinozdravniki predpisovali pomirjevala za ljudi, vendar v primernem odmerku. Recept je bilo treba napisati v dvojniki in voditi evidenco v posebnem

zvezku. Lekarne so tudi telefon-sko preverjale točnost podat-kov lastnikov psov. Cveti je teh zdravil zmanjkalo že po enem tednu. Prišla je prosit za nove recepte, češ da so ji psi raztresli zdravila. Hkrati me je prosila, naj napišem dvojni odmerek, da ji ne bo treba priti tolikokrat po recept. Napisal sem ji dvojni odmerek s pripombo, da zdravil verjetno v lekarni ne bo dobila. Toda odgovorila mi je, da tam ne bo problemov, ker ima znan-ce. Res jih je imela, saj ni bilo telefonskih preverjanj. Čez dva meseca je spet prišla. Recepte sem ji moral spet napisati, zra-ven pa sem v ambulanti vpričo drugih ljudi glasno nergal, kam spravlja zdravila. Ko je odšla, me je znana stranka vprašala, ali te gospe ne poznam. Rekel sem ji, da jo poznam na videz iz kavarne Evropa, kjer sem jo večkrat videl, ko je pila konjak s svojimi prijateljicami. »Ja, ja, saj ni čudno, to je stara partizanka, ima bombaške napade pa tudi Leskoškovo vilo je dobila zato v zakup od celjske zadruga. Saj veste, inženir Jureš, direktor za-druge, star partizan iz Prekmur-ja, ji je omogočil.« Stranka v am-bulanti mi je s svojo pripombo v hipu vse razjasnila.

Pavla Sendelbach in Ginther Slammer, oba otroka iz taborišča Petriček, sta mi poslala fotografije iz tistih časov. Na njih je fotogra-firana tudi »Črna vdova« v škor-njih, z opasacem in lepimi dolgi-mi lasmi. V tej mladenki sem tudi jaz spoznal Cveto, ki jo je starost precej spremenila, vendar so ji osnovne značilnosti obraza osta-le. Tudi njen opis v Ottovi knjigi *Ukradeno otroštvo* se ujema.

Foto Pelikan Zanimiva je ugo-tovitev, da je uradni fotograf pri Petričku bil »Foto Pelikan«, kar je potrdila tudi njegova hčerka Boža. Na eni od fotografij otrok iz Petrička je na mizi bel klobuk, na stolu pa visi suknjič. Klobuk se mi je zdel močno znan. Poznal sem gospoda Pelikana, saj je bil naš družinski fotograf. V Celju si ga velikokrat videl, kako se je z belim klobukom na glavi in z na kolesu pripeto palico vozil okrog. S foto-grafijo sem odšel h gospe Boži, ki sem jo tudi poznal, saj je fotografirala mojo hčerko, jaz pa sem zdravil njenega psa. Na sliki je takoj spoznala klobuk svojega očeta in tudi njegov suknjič. Ni pa vedela, kje je slika nastala. Ko sem ji razložil, da je nastala v otroškem ta-borišču pri Petričku, je bila prese-nečena, saj sploh ni vedela, da je to obstajalo. Zato sem ji podaril knjigo Ivana Otta, ki piše o tem. Dejala mi je, da je vse fotografije z ateljejem vred prodala direk-torici Muzeja novejšje zgodovine (nekdanji Muzej revolucije) An-dreji Rihter, vse filme v ateljeju pa je obdržala. Obljubila mi je, da bo poiskala film iz Petrička, samo njen sorodnik mora priti, da jih poišče na policah.

Odhitel sem v Muzej novejšje zgodovine, kjer je bila takrat na-mesto Andreje Rihter direktorica Marija Počivavšek. Razložil sem ji, da bi rad dobil ali videl fotografije iz otroškega taborišča Petriček, ki so jih kupili od Bože Pelikan. Za-čudeno me je gledala in rekla, da še nikoli ni slišala za otroke, ki bi bili zaprti pri Petričku. Da ji ne bi predolgo razlagal kako in kaj, sem ji zadnji izvod knjige Ivana Otta *Ukradeno otroštvo*, ki sem ga imel pri sebi, podaril. Vprašala me je, zakaj potrebujem slike. Dejal sem ji, da sem kar nekaj otrok, ki so bili pri Petričku, zbral, in da bi rad zdaj njihovo tragično usodo opi-sal. Kje pa, je vprašala. V *Demo-kraciji*, sem odgovoril. Dogovorila sva se, naj pridem čez en teden, da bo slike do takrat poiskala.

Celjski zarotniki Po tednu dni sem spet odšel v muzej. Že v avli v drugem nadstropju sem zagle-dal takratno kulturno ministrico Rihterjevo. Ni me hotela videti, čeprav se pozna. Zato sem takoj vedel, koliko je ura. Gospa Poči-

Od leve: Walter Slamer (sin), Ginter Slamer, Lotka Pirc in Janez Črnej pred Petričkom

vavškova me je na hitro sprejela v svoji sobi in dejala, da nimajo nobenih fotografij iz Petrička in da se opravičuje. Rihterjeva, ki je še vedno sedela v avli, me pri od-hodu spet ni hotela videti, čeprav sem jo pozdravil.

Dr. Mitja Ferenc je bil dobro za-pisan v muzeju, saj je bil njegov oče idejni vodja tega muzeja, ko je še bil Muzej revolucije, zato sem ga kar po telefonu prosil, ali ima kakšno fotografijo Petrička. Pritrdil mi je, saj jo je dobil pri Rihterjevi v muze-ju v Celju. Sliko mi je takoj po pošti poslal. Toda slika je predstavljala samo prazen nekdanji Petričkov gostilniški vrt s severnim delom hiše, obrnjenim proti Savinji.

Boža Pelikan ni držala obljube, saj sem jo v treh ali štirih mese-cih več kot desetkrat po telefonu vprašal, ali je že prišel sorodnik, da bi ji dal škatle s filmi s police. Do danes ga ni bilo in tako so fil-mi še vedno na policah ateljeja.

Za prikrivanje povojne zločin-ske preteklosti Celja politična na-veza še vedno dobro deluje.

Janičevi fantje Naj se vrnem k Janičevim fantom in njihovi usodi. Začeli so rasti v premožni, gospodarsko sposobni meščanski družini v Žalcu. Po zaslugi reži-ma sta dva končala kot velenjska rudarja, tretji pa kot električar. Denacionalizacija jim je malo popravila življenjske krivice.

Zaukazano življenje Ginterja Slamarja (Šlajmar) se je končalo v Avstraliji. Njegovi starši, oče, po narodnosti kočevski Nemec (Alois Schleimer), mati, po na-rodnosti Hrvatica iz Vališa (Slava Maglič), so bili hotelirji v Kočev-ju. V času italijanske okupacije so se preselili v Rajhenburg, kjer so imeli v najemu gostilno. Po

pripovedovanju Ginterja so jih v maju 1945 pripeljali v taborišče na Teharje. Od tam so starše od-peljali v Stari pisker. Čez nekaj časa za njima še Ginterja, ki je bil tam zaprt kak teden, nato so ga vrnil na Teharje, od tam pa so ga preselili v otroško tabori-šče Petriček. Starše je nazadnje videl v Starem piskru, od koder so jih odpeljali neznano kam. Po zdaj pridobljenih dokumentih so bili v Starem piskru nazadnje »zaslišani« 1. junija 1945.

Živi, čeprav mrtvi Ginterja so iz Petrička poslali v Ljubljano, v Državno deško vzgajališče na Za-loški cesti 77, kjer naj bi se izučil za trgovskega vajenca. Od tam ga je jugoslovanski Rdeči križ poslal v avstrijsko taborišče za begunce Spittal. Tam se je kot 15-letni fant moral sam odločiti, ali bo šel živeti v Kanado, Južno Ameriko ali Av-stralijo. Odločil se je za Avstralijo. Za vozno karto z ladjo je moral nato dve leti zastoj delati na av-stralski železnici. Zdaj zadovoljen živi z ženo Litvanko, katere starše so ruski boljševiki za 20 let izgnali v Sibirijo, vendar jih niso pobili.

Zanimiva je uradna laž Udbe iz Krškega o usodi družine Schlei-mer z dne 8. 1. 1948 št. 30/48, kjer piše, da je bila družina preseljena v Avstrijo, da pa otroci Alojz, Artur in Ginter živijo nekje v Sloveniji. Alojz verjetno v Mari-boru, češ da si dopisuje s prijate-lji v Kočevju. Brat Artur pa živi skupaj z najmlajšim Ginterjem, ki hodi v gimnazijo v Ljubljani. Stanujeta v Žibertovi 14.

Komu je bil ta lažnivi dopis namenjen, se ne da razbrati. V zgornjem desnem vogalu nosi dodatno oznako 25222/48, z datu-mom 10. 1. 48.

Sporočilo partizana Ivana Hleb-ca z Doljnega Leskovca 6, Bresta-nica – Rajhenburg pa pravi, da je partizan Agrež ugotovil, da so bili Rajhenburžani po nedolžnem po-bitu. Verjetno to velja tudi za Gin-terjeve starše, ki jih dopis krške Udbe z dne 8. 1. 1948 št. 30/48, torej dve in pol leti po umoru, še vedno razglašča za žive.

Najden v jarku Maja 1945 se je začelo spremenjeno in ukazano življenje tudi za otroka Ano in Oskarja Schroll iz Brežic. Mama Ana in oče Oskar sta bila umor-jena neznano kje zaradi boljševi-ške miselnosti naših partizanov. Njihovega družinskega življenja je bilo konec. Mlajšo sestro Ano so prevzeli mamini sorodniki, Oskarja pa mamina sestra, ki je bila poročena s partizanskim zo-bozdravnikom Ocvirkom. Ne-čaka Oskarja sta hotela posvojiti, vendar ni hotel. Tudi o starših in njihovi smrti ni bilo nikoli govora. Verjetno zaradi tega, ker sta bila rejnika na strani morilcev. Sestra in brat sta bila za dolgo odtujena. Brat Oskar, zdravnik, in njegova žena sta nato poskrbela za sorodstvene povezave. Družina Schrollovih iz Brežic je bila tipičen primer z bolj-ševistično revolucijo za vedno uničene družine v Sloveniji.

Ivana Kresnika so našli kot do-jenčka v obcestnem jarku ob Lju-bljanski cesti blizu Glazije v Ce-lju. Starši so bili verjetno na silo nekam odpeljani in umorjeni. Pripeljali so ga v celjsko rodni-šnico, kjer so mu določili datum rojstva ter mu dali ime in prii-mek. Kasneje so ga prepeljali v Dom Tončke Čečeve v Celju. Ena izmed vzgojiteljic je bila Ivanka Kuder. Zdaj živi v Šmartnem ob Paki. Iz Doma Tončke Čečeve so Ivana do 17. leta starosti dali v rejo kmetu Smodeju v Šmartno v Rožni dolini. Bil je v rudarski šoli v Velenju, nato pa kot rudar za-poslen v velenjskem rudniku.

Rdeče orglice Po telefonu me je poklicala Silva Rayer, por. Dresher, in dejala, da je tudi ona otrok s Teharij in iz Petrička. Doma so bili z Dola pri Hrastni-

ku. S starši so jih zaprli, ko je bila stara pet let. Oče je bil v rudniku Hrastnik paznik (werkschuc). Bil je obtožen, da je s puško stre-ljal na partizanska letala. Ko so otroke odvajali od staršev, da bi jih z avtobusom prepeljali v otroško taborišče Petriček, se je z rokami in nogami tako oprijela očeta, da so ji morali dati orgli-ce, da so jo spravili na avtobus. »Očeta so nato prepeljali v Sta-ri pisker in tudi mamo. Ko so ga nalagali na tovornjak, ga je mama slišala, ko je zaklical, in videla njegovo blede roko, ki je mahala v slovo. Odpeljali so jih neznano kam. Doma v Dolu so nam vzeli hišo, v katero se je vse-lil znan komunist.« Hišo so jim vrnili, ko je sestra postala udarni-ca na progi Šamac–Sarajevo.

Primitivni zločinci Moji zapisi, ki izvirajo iz osebnih pričevanj prizadetih otrok, se s tem konču-jejo. Dodan je seznam tistih, ki so se javili Demosovi komisiji v Celju in Društvu civilna družba Celje.

Na koncu lahko ugotovim, da moje prizadevanje pri razkriva-nju resnice o naši navidezni OF, v resnici pa boljševistični revo-luciji, ni bilo zaman. Slovenci so spoznali strahotne laži, spreneve-danja in lažno propagando tistih ljudi, ki so se razglašali za zmago-valce demokracije in človečnosti. V resnici so bili primitivni zlo-činci, ki jim je šlo samo za oblast, za svoje privilegije in s tem pove-zano udobno življenje. ■

FM 102.1
99.5
stereo
KDS

Radio VIVA

M.Sobota tel: 02/537-1949

Slave Klavara 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
http://www.radio-viva.com
e-mail: viva@radio-viva.com

RADIO OGNJIŠČE

sporoča:

PUSTNA SOBOTNA ISKRICA tudi letos BO!

Zabavna, norčava, plesoča iiiiin dobrodelna.

**Na pustno soboto,
17. februarja 2007, med 12. in 14. uro
v športni dvorani
Zavoda sv. Stanislava.**

Maškarce, dobrodošle!

RADIO OGNJIŠČE